

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ ЯК ФАКТОР ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВНЗ

Використання міждисциплінарних зв'язків і принципів проблемного навчання є важливою умовою підвищення ефективності вивчення іноземних мов. Сучасний студент – це особистість, яка повинна володіти широким спектром знань, аналізувати інформаційні потоки та орієнтуватися в них. Досягнення таких результатів неможливо без системного використання міжпредметних зв'язків на заняттях, які дозволяють отримати повніше уявлення про картину світу, надають можливості для самовизначення. У студентів формуються такі якості, як уміння свідомо та системно узагальнювати знання, розвиток творчого мислення, пізнавальна активність і самостійність. Це надає можливість вирішувати завдання, що вимагають комплексного підходу до застосування знань, які отримані при вивченні різних предметів спеціального циклу. Використання міжпредметних зв'язків у навчальному процесі висуває не тільки проблему побудови навчального матеріалу різнопредметного змісту, але й питання формування у студентів уявлення про механізм міжпредметного перенесення знань. При проведенні інтегрованих занять необхідно не поєднувати різні заняття, а доповнювати матеріал одного предмета матеріалом іншого, поєднувати окремі частини в єдине ціле. Але, при будь-яких комбінаціях матеріалу, ідея предмета, якому присвячене заняття, повинна залишатися основною. Інтегрування – це не тільки комбінація матеріалу, але й спосіб організації навчальної діяльності, що передбачає аналіз навчального матеріалу з різних позицій, виявлення основного, операції з відомим в новому аспекті, комплексне рішення міжпредметних задач. Для досягнення цього можливо використовувати такі методичні прийоми: використання загальнопрофесійних і спеціальних понять під час викладання матеріалу основного предмета; стимуляція студентів до відтворення знань іншого предмета; застосування комплексного наочного приладдя (таблиць, діаграм, карт, схем) міжпредметного змісту; постановка проблемних питань з використанням матеріалу сумісних предметів; вирішування завдань міжпредметного характеру; проведення бінарних занять.

Здійснення міжпредметних зв'язків як методичний прийом дає позитивний результат тільки в тісному єднанні з активними методами навчання. Під час інтеграції економіки і мовознавства це, наприклад, проведення лінгвістичних ігор з економічної тематики, де можливі різні варіанти завдань: розв'язати та скласти кросворди, відгадати загадку з економічним змістом, написати перелік товарів у алфавітному порядку, виключити одне слово, яке є зайвим серед інших, і пояснити свій вибір та ін.

Враховуючи процес інформатизації та комп'ютеризації сучасного суспільства, міжпредметні зв'язки іноземної мови та інформатики набувають першочергового значення. Використання інформативних технологій дає можливість здійснювати викладання іноземної мови на якісному рівні, а саме: побудувати та аналізувати таблиці та діаграми, виконувати тестові завдання, використовувати бази даних для пошуку інформації, представляти презентації та проекти міжпредметного характеру та інше.

Таким чином, реалізація міжпредметних зв'язків та оволодіння прийомами переносу знань одного предмета при засвоєнні іншого вносить у діяльність студентів більшу цілеспрямованість, підвищує ефективність роботи, забезпечує кращу організацію розумової діяльності та виробляє логічну послідовність у вирішенні різноманітних задач.

Михайлюк М.А., к.е.н.,
доцент кафедри політичної економії

ІННОВАЦІЙНИЙ ТИП ВІДТВОРЕННЯ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ І РОЛЬ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ В НЬОМУ

Динамічний розвиток світових відтворювальних процесів в економіці знань постійно вимагає адекватної підготовки фахівців з вищою освітою для ринку праці. Ускладнення програм і широта діапазону студентської освіти, які набувають глобального та безальтернативного характеру, передбачають підвищення індивідуальних вимог до кожного окремо взятого студента, що буде уособлювати собою і якість майбутнього впливу на відтворення соціально-економічних процесів у економіці, і відповідний рейтинг навчального закладу, і ширину перспективного використання самого фахівця. Креативно-творчий потенціал, що закладається в економічній освіті університе-

ту, в найбільшій мірі сконцентрований на усвідомлення кожним учасником цього процесу винятково важливої ролі динамізму та інноваційності становлення нової парадигми економіки знань. Ця парадигма передбачає новітні підходи у систематизації економічних знань, продуктивні форми та методи співпраці між носіями знань та їх отримувачами, творчо-оригінальні види відтворення та презентації набутої економічної інформації.

Домінування інформаційного сектору економіки спричиняє зростання та активізацію взаємодії між різними групами соціальних спільнот і інститутів [1, с. 6]. Але ця співпраця отримує ефект за умови «діяльнісного застосування» набутих знань, вмінням використовувати їх у житті, коли діяльність індивіда набуває знаннєвого характеру [2, с. 7]. Відтак, якість, характер і метод отримання знань студентами матимуть вирішальне значення для їхньої подальшої участі у відтворювальному процесі економіки знань. Безумовно, формування зазначеної економіки, консолідує увагу на ключовій місії студентського авангарду і одним із сценаріїв вдалості відтворювальних процесів і перспектив економічного зростання індустріальної доби є студентоцентризм, як адекватний механізм реагування на виклики економіки знань і подальших її трансформацій.

Концепція студентоцентризму, на нашу думку, передбачає формат творчої взаємодії між студентом і викладачем, інфраструктурою економічного університету, що надає можливість максимального використання потенційних, творчих особливостей студента в період становлення економіки знань через:

- опанування висококваліфікованими навичками опрацювання та відтворення інформаційних і аналітичних джерел за критеріями наукового, дослідницького пошуку;
- відпрацювання методик ефективності та успішності ведення сучасного бізнесу, який створює нові, або вдосконалені товари і послуги;
- напрацювання підходів і напрямів застосування передових технологій, що знижують технологенні ефекти, пропонують перспективу переважного використання стратегій еколого-економічного розвитку тощо [3, с. 4].

Інноваційний тип відтворення економіки знань базується на складній ієрархії цінностей суспільства, виокремленні пріоритетів фундаментальних науково-технологічних досягнень країни, побудові вітчизняної моделі ефективного економічного зростання і роль студентоцентризму в цьому процесі, як платформи включення сегменту ринку висококваліфікованої праці дедалі зростає, набирає авторитетної ваги, обумовлює необхідність подальших напрямів взаємодії інституту вищої освіти та людського капіталу.

Література

1. Інформаційне суспільство в сучасній Україні: тенденції розвитку: монографія / О.С. Білоусов. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2015. – 360 с.
2. Василь Кремень. Чому ми бідні, коли такі освічені? // Дзеркало тижня. Україна. – №6. – 20 лютого 2015. – С. 7.
3. Писаренко Т.В. Інноваційна діяльність та її вплив на економічний розвиток в Україні: Монографія / Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша, Г.В. Карлюк, Л.В. Лях. – К.: УкрІНТЕІ, 2015. – 115 с.

Мозговий О.М., д.е.н.,
професор кафедри міжнародних фінансів
Фролова Т.О., д.е.н.,
професор кафедри міжнародних фінансів

СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ПРИНЦИП БОЛОНСЬКИХ РЕФОРМ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Модернізація системи вищої освіти на сучасному етапі здійснюється на принципах наступності і в контексті нових завдань, що постають перед економікою і соціумом. Адже від цього залежать темпи і характер розвитку країни, її економіки, внутрішніх і зовнішніх суспільних відносин. Одночасно враховуються глобальні і регіональні контексти розвитку систем вищої освіти.

З огляду на це приєднання України до Болонського процесу, інтеграція в європейські простори вищої освіти і досліджень, прийняття Закону України «Про вищу освіту» покликані змінити національну вищу освіту. Зміна парадигми освіти передбачає перехід до орієнтованого на результати (*result-based education*) студентоцетрованого підходу.

Студентоцетроване навчання (*student-centered education*) – це формування програм і технологій навчання не так, як може і хоче викладач і кафедра, а так, як цього вимагає майбутня професія і можливості студента [1]. Студентоцетроване навчання не може існувати без самого сту-